

Toprak altı maden işletmelerinde çalışanlara yıllık ücretli izinli olduğu, hafta tatili ve genel tatil günlerinde ödenen ücretlerde gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	66813766-155[1-2014-83]-78
Tarih	16.02.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : 66813766-155[1-2014-83]-78

16/02/2016

Konu : Toprak altı maden işletmelerinde

çalışanlara yıllık ücretli izinli olduğu,

hafta tatili ve genel tatil günlerinde

ödenen ücretlerde gelir vergisi ve

damga vergisi kesintisi hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinin incelenmesinden, şirketinizin yer altı madeni işlettiği, yer altında çalışan işçilere ücret dışında ikramiye ve prim adı altında ödemeler yapıldığı, resmi tatil günleri dışında kalan izin günlerine ilişkin ödenen ücretlerin vergiye tabi olduğu belirtilerek, yer altında geçen zamanın hesabında hafta tatilleri ve resmi tatillerin nasıl hesaba katılacağı, vergiye tabi olmayan ücrete isabet eden sigorta priminin, vergiye tabi olan ücrete ilişkin vergi matrahından indirilip indirilmeyeceği, işçi ücretlerinden kesilen damga vergisinin brüt ücret üzerinden mi yoksa net ücret üzerinden mi hesaplanacağı, işçi ücretlerinin ödenmesinde, makbuz veya bordro düzenlenmesi, ayrıca maaş ödemesi için bankaya yazı yazılması halinde, her ikisinden de ayrı ayrı damga vergisi hesaplanıp hesaplanmayacağı, işçi ücretlerinin ödenmesi için sadece bankaya elektronik ortamda mail atılarak talimat verilmesi halinde ve işçiye herhangi bir makbuz verilmemesi durumunda işçi ücretlerinden damga vergisi hesaplanıp hesaplanmayacağı hususlarında Başkanlığımız görüşünün sorulduğu anlaşılmaktadır.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Ücretlerde" başlıklı 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde, toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istihali ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışanların münhasıran yer altında çalıştıkları zamanlara ait ücretlerinin gelir vergisinden istisna edildiği hükme bağlanmıştır.

Konu ile ilgili olarak 25.02.1982 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 135 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "İstisna ve Muafıklar" başlıklı bölümünün "D-Ücretlerde İstisnalar" başlıklı ayırımında,

"1. Toprak Altı Maden İşletmelerinde Çalışanların Ücretlerine Uygulanacak İstisna :

Bilindiği gibi, bu konuya ilişkin açıklamaların yapıldığı 128 Seri Sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istihali ve bununla ilgili diğer işlerde çalışan işçi, mühendis, jeolog, topoğraf gibi hizmet erbabının münhasıran yer altında çalıştıkları zamanlara ait ücretleri ile bu tür hizmet erbabına yıllık dönemler itibariyle yapılan ikramiye ve benzeri nitelikteki ödemelerin yer altında çalışılan süreye isabet eden kısımlarının Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/3 üncü maddesi gereğince vergiden istisna edileceği açıklanmıştır.

Buna göre, toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istihali ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışan hizmet erbabına hafta tatili ve genel tatil günleri için ödenen ücretlerin de yer altında geçen zamana isabet eden kısımları vergiden müstesna tutulacak; resmi tatil günleri dışında kalan izin günlerine ilişkin olarak ödenen ücretler ise, istisna kapsamına dahil edilmeyerek vergiye tabi tutulacaktır. Bu tür hizmet erbabının istisna kapsamına dahil bulunmayan ve vergiye tabi tutulacak ücretlerinin vergilendirilmesinde ücretin ödeme dönemine göre genel, özel ve varsa sakatlık indirimleri uygulanacaktır.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanunu'nun 98 inci maddesine göre, 94 üncü maddesi gereğince vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanlar bir ay içinde yaptıkları ödemeler veya tahakkuk ettirdikleri karlar ve iratlar ile bunlardan tevkif ettikleri vergileri ertesi ayın yirmiüçüncü günü akşamına kadar ödeme veya tahakkukun yapıldığı yerin bağlı olduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar. Bu nedenle, toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istihali ve bununla ilgili diğer işlerde çalışanların ücretlerinin peşin ödenmekte olması halinde ücretin ödenmesi anında söz konusu istisna uygulanmayacak, ancak ay sonunda bu kişilerin yer altında çalıştıkları süreler tespit edilerek, bu sürelerle ilişkin ücretler vergiden istisna edilecek ve muhtasar beyannamede istisna uygulandıktan sonra tespit edilen vergi beyan edilecektir." denilmiş, istisnanın (hafta tatili ücreti dahil) hesaplanmasına ilişkin örneğe yer verilmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanununun "Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri" başlıklı 53 üncü maddesinde, yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, hizmet erbaplarının hafta tatili ve genel tatil günlerinde de çalışmaları halinde bu günlerde ödenen ücretlerin münhasıran yer altında çalışılan zamanlara isabet eden kısımlarının gelir vergisinden istisna tutulması gerekmekte olup, fiilen çalışması mümkün bulunmayan yıllık izin günleri ile yer üstünde çalışılan süreler için ödenen ücretlere söz konusu istisnanın uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

Ayrıca, şirketinizin toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher üretiminde çalışan personele hafta tatili ve genel tatil günleri için ödenen ücretlerin de yer altında geçen zamana isabet eden kısımları gelir vergisinden istisna olduğundan vergiye tabi olan ücretin sigorta primi ile vergiye tabi olmayan ücretin sigorta primi ayrımı yapılmaksızın söz konusu personele ödenen ücretlerin tamamı üzerinden kesilen sigorta priminin gelir vergisi matrahının tespitinde vergiye tabi ücretten indirilmesi mümkün bulunmaktadır.

DAMGA VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kâğıtların damga vergisine tabi olduğu, bu Kanundaki kâğıtlar teriminin, yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade ettiği; 3 üncü maddesinde, damga vergisinin mükellefinin kâğıtları imza edenler olduğu; 9 uncu maddesinde ise, bu Kanuna ekli (2) sayılı tabloda yazılı kâğıtların damga vergisinden müstesna olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kanuna ekli (1) sayılı tablonun "IV. Makbuzlar ve diğer kâğıtlar" başlıklı bölümünün 1/b fıkrasında, "Maaş, ücret, gündelik, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah, tazminat ve benzeri her ne adla olursa olsun hizmet karşılığı alınan paralar (avans olarak ödenenler dâhil) için verilen makbuzlar ile bu paraların nakden ödenmeyerek kişiler adına açılmış veya açılacak cari hesaplara nakledildiği veya emir ve havalelerine tediye olunduğu takdirde nakli veya tediye temin

eden kâğıtlar"ın nispi damga vergisine tabi olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Kanuna ekli (2) sayılı tablonun "III-İşçiler, çiftçiler ve göçmenlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün 3 üncü fıkrasında, toprakaltı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istihali ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışan işçilerin yeraltındaki çalıştıkları günlere ait ücretleri ve primlerinin ödenmesinde düzenlenen kağıtların; "IV.Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün 34 numaralı fıkrasında da, ticari, zirai veya mesleki faaliyetlere ilişkin olmamak şartıyla gerçek kişiler arasında düzenlenen akitlerle ilgili kağıtlar ile Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kağıtların damga vergisinden istisna olacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, şirketinizin toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istihali ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışan işçilerin yeraltındaki çalıştıkları günlere ait ücretleri ve primlerinin ödemesine ilişkin düzenlenen kağıtların, 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun III/3 ve IV/34 üncü fıkraları uyarınca damga vergisinden istisna edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, yer üstünde çalışılan günlere ait ücretlerin makbuz düzenlenmek suretiyle nakden ödenmesi durumunda ödemeye ilişkin düzenlenen kağıdın, ücret ödemesinin nakden ödenmeyerek kişiler adına açılmış veya açılacak cari hesaplara nakledildiği veya emir ve havalelerine tediye olunduğu takdirde nakli veya tediye temin eden kağıtların (elektronik ortamda düzenlenen kağıtlar dahil), ihtiva ettiği tutar üzerinden 488 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun IV/1-b fıkrası uyarınca damga vergisine tabi tutulması gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.